

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

A Venècia la mascareta et fa lliure

Hugo von Hofmannsthal va morir als 55 anys, l'edat que ara tinc jo. Ja sé que per al lector aquesta coincidència no té cap importància, però per a mi sí. L'atzar forma part del misteri de la vida, del seductor joc de miralls, d'allò que és inexplicable, del que més ens atreu perquè no ho entenem. Hofmannsthal (1874-1929) va ser un dels fundadors de la modernitat i la seva novel·la inacabada i pòstuma *Andreas*, que ara ens presenta *Quid Pro Quo* en traducció de Clara Formosa Plans, és un somni curull de desitjos en la ciutat més irreal, Venècia, on la gent sempre s'ha ocultat rere màscares, mascaretes i antifacs de tota mena. Avui, per prescripció pandèmica, en portem com una condemna. A Venècia tots en portaven per ser lliures. Venècia, com un gran escenari de pedra, tota ella una màscara decadent, un teatre de la vida.

La identitat és un joc de màscares. La modernitat de Hofmannsthal és una fugida endavant sense destí: el que compta és avançar, vorejar l'abisme, experimentar, el canvi permanent, l'ocultació, la fluïdesa, el present. Com Venècia, que ho és tot i no és res, que és un passat immòbil i un futur incert. No hi ha res on agafar-se, ni tan sols la fabulosa màscara del llenguatge –que ens fa humans, ens permet expressar què som, què sentim i què volem–, un llenguatge que ja no és un lloc segur, intuïa Hofmannsthal. El jove Andreas no sap què és ni què vol ser, sura en un remolí de passions. Té tot el sentit,

GETTY

NINGÚ ES TROBA DEL TOT, TOTS FUGIM DE NOSALTRES MATEIXOS COM D'UNA PRESÓ

doncs, que aquesta novel·la quedés inacabada: ¿quin final pot tenir algú que no entén ni d'on ve ni on va?

El llibre és un somnieig, una divagació psicològica, poètica, estètica i d'idees. El lector s'hi pot trobar tan perdut com el protagonista, un jove austríac de casa bona que viatja a Venècia per trobar-se o per perdre's. És una novel·la en construcció o en destrucció, amb uns personatges difusos, vaporosos, que no es deixen atrapar del tot. Una sentimentalitat voluptuosa els enllaça i els desconcerta. S'amaguen rere les seves màscares, les intercanvien. Ningú es tro-

ba del tot, tots fugen de si mateixos com d'una presó, el turment interior és la norma, també el plaer i la bellesa. Modernitat essencial.

L'acció transcorre al 1778. Venècia és el lloc per alliberar-se i comoure's, per deixar anar llast i flotar, ciutat d'aigua i d'ombres, paradís dels joves per ocultar-hi la seva timidesa, l'orgull, els prejudicis. El plaer més gran és sortir d'un mateix. Començar de zero, atrevir-se a ser més d'un jo, abraçar els propis fantasmes, les veritats contradictòries. "Tots els començaments són alegres. Beneït sigui aquell que sempre sap començar de nou!" En Novalis i Goethe, en troba algunes, de veritats: "Sabem només en la mesura que creem" (Novalis). "L'essència del món s'esgota per polaritat i creixement" (Goethe). I sobretot: "El mag més gran és aquell que aconsegueix encantar-se a si mateix" (Novalis). ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Els estralls de la 'personitis' en l'Acord de Govern

Com a lingüista m'averonyeixo que l'*Acord de Govern* estigui tan mal escrit, tan ple d'errades i faltes de cohesió, d'absurditats i incoherències. Diu molt del nivell del país. Però avui em vull centrar en els estralls que fa intentar eludir l'ús del masculí com a terme no marcat de l'oposició masculí/femení. Dic *intentar* perquè és un tret massa estructural per poder-ne prescindir del tot o perquè, prescindint-ne, no es diguin disbarats. Deixo per al lector la qüestió de fons: per què els polítics que van de progrés són tots tan dòcils davant la inquisició indocumentada de la correcció política?

Observo d'entrada com els desdoblaments han deixat pas a la *personitis* o els noms col·lectius. Si allò era farragós això és ridícul i confús. Però els hàbits triguen a perdre's.

L'*Acord* parla primer "dels professionals" i, unes línies més avall, "dels i les professionals". És una alternança que mostra que no el mou el rigor i els principis, sinó la por al que diran. Fins i tot a risc de provocar greus malentesos, perquè no permet saber si un masculí és genèric o específic. No trobo seriós recórrer al masculí genèric i alhora evitar-lo. Parlar, d'una banda, "dels socis de govern" o de polítiques "per al conjunt dels gitanos" –un ús que permet ser clar i concís– i, de l'altra, fer el text enre-

vessat i incompreensible per evitar aquest mateix ús. A què juguen?

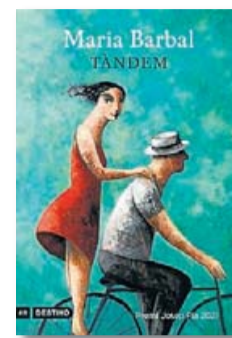
I és la *personitis*, ara tant en voga, la que aboca a més disbarats. Ho és convertir "els treballadors" en "persones treballadores". Dos conceptes diferents, com saben prou bé molts empresaris. O evitar "els immigrants" –com si fos un insult– i dir-ne "persones migrades" –que en català vol dir "persones raquítics"–. O que "els rellogats" siguin "persones rellogades", com si les lloguessin. O que "els refugiats" esdevinguin "persones refugiades", tot i que sovint encara busquen refugi. O parlar de "persones candidates", "persones joves", "persones tècniques", etc. Però la palma se l'endú "dones i persones menstruants". Per no excloure les dones que no se'n senten, les exclou totes del col·lectiu persones. ♦♦

PER NO EXCLOURE LES DONES QUE NO SE'N SENTEN, LES EXCLOU TOTES DEL COL·LECTIU PERSONES

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Tàndem

MARIA BARBAL

Destino
176 pàgines i 18,90 € 8/17

[2] La dona de la seva vida

XAVIER BOSCH

Columna
512 pàgines i 21,90 € 2/19

[3] Consumits pel foc

JAUME CABRÉ

Proa
184 pàgines i 19 € 4/6

[4] Hamnet

MAGGIE O'FARRELL

L'Altra
358 pàgines i 23,95 € 1/13

[5] Canto jo i la muntanya balla

IRENE SOLÀ / Anagrama

192 pàgines i 16,90 € 7/105

NO-FICCIÓ

[1] El dia que vaig marxar

ALBERT OM

Univers
176 pàgines i 18,50 € 2/6

[2] A cor obert

ORIOL MITJÀ

Columna
302 pàgines i 19,90 € 1/6

[4] Paraules d'Arcadi

ARCADI OLIVERES

Angle
176 pàgines i 16,90 € 4/15

[3] Les hores greus

QUIM TORRA

Símbol
250 pàgines i 23 € 3/9

[5] El fill del xofer balla

JORDI AMAT

Edicions 62
261 pàgines i 18,50 € 7/27

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Sira

MARÍA DUEÑAS

Planeta
642 pàgines i 22,90 € 1/5

[2] El juego del alma

JAVIER CASTILLO

Suma de Letras
526 pàgines i 18,90 € 3/8

[3] El arte de engañar al karma

ELÍSA BENAVENT / Suma

696 pàgines i 18,90 € 2/6

[4] Independencia

JAVIER CERCAS

Tusquets
400 pàgines i 21,90 € 5/11

[4] La ciudad de vapor

CARLOS RUIZ ZAFÓN

Planeta
224 pàgines i 17,90 € 0/26

NO-FICCIÓ

[2] El humor de mi vida

PAZ PADILLA

Harper Collins
272 pàgines i 18,90 € 2/6

[1] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO

Siruela
452 pàgines i 23,95 € 1/75

[3] Un trozo de cielo azul

ALONSO CAPARRÓS

Planeta
304 pàgines i 18,50 € -/2

[4] Cambalache

JAVIER MELERO

Ariel
348 pàgines i 19,90 € 6/5

[5] Cocina de resistencia

ALBERTO CHICOTE

Planeta
304 pàgines i 21,90 € 5/3

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat